

สารบัญ

	หน้า
คำนำ รศ.สมชาย ปรีชาศิลปกุล	ค
คำนำ ประธานมูลนิธิเพื่อความเป็นธรรมทางเพศ	จ
คำนำ ผู้อำนวยการมูลนิธิธีรนาถ กาญจนอักษร	ข
คำนำ ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาวะประชากรกลุ่มเฉพาะ (สำนัก 9)	ฅ
สารบัญ	ญ
บทคัดย่อ	1
บทที่ 1 ชาย หญิง และบุคคลเพศหลากหลาย	3
บทที่ 2 บุคคลเพศหลากหลายในระบบกฎหมาย	6
2.1 การกำหนดให้เพศวิถีของบุคคลเพศหลากหลายเป็นความผิด	8
2.2 การกำหนดให้เพศวิถีของบุคคลเพศหลากหลายไม่เป็นความผิด	10
2.3 การยอมรับให้เพศวิถีของบุคคลเพศหลากหลายชอบด้วยกฎหมาย	17
2.4 สรุป	23
บทที่ 3 การยอมรับสถานะทางกฎหมายของบุคคลเพศหลากหลายในระบบกฎหมายภายใน	24
3.1 การรับรองสถานะทางกฎหมายของบุคคลแปลงเพศ	25
3.1.1 สวีเดน	25
3.1.2 เยอรมัน	26
3.1.3 เนเธอร์แลนด์	26
3.1.4 ไต้หวัน	27
3.1.5 ญี่ปุ่น	27
3.1.6 หลักการสำคัญของการแปลงเพศในทางกฎหมาย	28
3.2 การรับรองสถานะทางกฎหมายของรูปแบบการสมรสที่หลากหลาย	29
3.2.1 สวีเดน	30
3.2.2 เดนมาร์ค	31
3.2.3 ฝรั่งเศส	34
3.2.4 รูปแบบของการรับรองการใช้ชีวิตคู่ของบุคคลเพศเดียวกัน	35
บทที่ 4 เพศ การสมรสและระบบกฎหมายไทย	40
4.1 การจำแนกเพศ	43
4.2 การสมรส	46

บทที่ 5 ข้อจำกัดและสภาพปัญหาของเพศหลากหลายในระบบกฎหมายไทย	49
5.1 ข้อจำกัดและสภาพปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการจำแนกเพศ	49
5.1.1 สิทธิในการระบุตัวตน	49
(1) คำนำหน้านาม	49
(2) การแต่งกาย	51
(3) การรับราชการทหาร	56
5.1.2 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม	58
(1) การกระทำความผิดเป็นฝ่ายผิดต่อกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองหญิงเป็นการเฉพาะ	58
(2) การตรวจค้น	59
(3) เรือนจำสำหรับผู้ต้องขัง	60
5.1.3 สิทธิในการเข้าถึงบริการสาธารณะ	61
(1) หอพัก	61
(2) ห้องน้ำสาธารณะ	61
(3) โรงพยาบาล	62
5.2 ข้อจำกัดและสภาพปัญหาที่สืบเนื่องจากระบบครอบครัว	62
5.2.1 สิทธิที่ได้รับจากการเป็นคู่สมรส	63
(1) ค่าอุปการะเลี้ยงดู	63
(2) การจัดการสินสมรส	64
(3) การเป็นทายาทโดยธรรมในการรับมรดก	64
(4) การใช้นามสกุลของคู่สมรสที่เป็นชาย	65
(5) การลดหย่อนภาษี	66
(6) สิทธิการดำเนินคดีในฐานะคู่สมรส	66
5.2.2 สิทธิที่ได้รับจากรัฐ	67
(1) กรณีที่คู่สมรสดำรงตำแหน่งข้าราชการ	67
(2) กรณีคู่สมรสอยู่ในระบบการประกันสังคม	89
5.2.3 ความสามารถในการทำสัญญา	71
(1) การประกันชีวิต	71
(2) การบริจาคอวัยวะ	72
(3) การให้ความยินยอมในการรักษาพยาบาล	73
5.2.4 ข้อยกเว้นของการกระทำความผิดในฐานะของคู่สมรส	74
5.3 สรุป	75
บทที่ 6 หลักการทางกฎหมายและแนวทางในการรับรองสิทธิของบุคคลเพศหลากหลาย	76
6.1 หลักการทางกฎหมายที่สนับสนุนสิทธิของบุคคลเพศหลากหลาย	76
6.2 แนวทางในการรับรองสิทธิของบุคคลเพศหลากหลาย	77
บรรณานุกรม	81